

10 zmien, ktoré od roku 2020 zvýšia podnikateľom náklady

Na základe denného monitorovania legislatívy vybralo Centrum lepšej regulácie 10 najdôležitejších zmien, ktoré s príchodom nového roka 2020 zvýšia podnikateľom náklady (či už priame alebo nepriame finančné, resp. administratívne). V tomto roku sa stávajú účinnými mnohé legislatívne zmeny, podme sa však spoločne pozrieť na tie, ktoré predstavujú najvýznamnejší nárast nákladov pre podnikateľov.

1. Zvýšenie sumy minimálnej mzdy zo súčasných 520 € na 580 €, ako aj nový proces a koeficient jej zvyšovania

Kým v súčasnosti predstavuje minimálna mzda 520 € mesačne, od 1. 1. 2020 sa zvyšuje o 60 € na 580 € (nárast o 10,34 %, t. j. o 4,14 percentuálneho bodu vyššie ako jej minimálny nárast podľa pôvodného valorizačného mechanizmu v zmysle § 8 ods. 2 zákona o minimálnej mzde). Dôležitý je aj údaj sumy hodinovej minimálnej mzdy, u ktorej dochádza k nárastu o 0,344 €, t. j. zo súčasných 2,989 € na 3,333 €, a to aj z hľadiska výpočtu minimálnej mzdy pre jednotlivé stupne náročnosti práce, kedy sa táto násobí príslušným koeficientom.

Čistá mzda stúpne zo súčasných 430,35 € na 470,75 €, t. j. nárast o 40,4 € v prípade, že si zamestnanec uplatní odpočítateľnú položku na zdravotné poistenie a nezdaniteľnú časť základu dane na daňovníka. Zákonná minimálna mzda platí aj pre dohodárov, a pozor by si mali dať aj štatutári firiem v nej zamestnaní práve na minimálnu mzdu, ako aj zamestnávateľia v prípade zamestnancov, ktorí dnes nepoberajú minimálnu mzdu, ale mzdu v rozhraní súčasnej a budúcej minimálnej mzdy (t. j. medzi 520 € a 580 €), nakoľko aj túto bude potrebné upraviť.

Podľa [Testu MSP](#), ktorý sme vypracovali v spolupráci s Ministerstvom práce SR bude vyššia minimálna mzda stáť MSP až 101,7 milióna €.

Do budúca sa bude zvyšovať suma minimálnej mzdy už iným procesom, ako doposiaľ, kedy zákon určoval ako prvý krok dohodu zástupcov zamestnávateľov a zamestnancov a ako druhý krok, v prípade jej absencie, predloženie návrhu Ministerstvom práce SR. Po novom, ak sa nedosiahne dohoda sociálnych partnerov, suma mesačnej minimálnej mzdy na nasledujúci kalendárny rok bude určená automaticky zo zákona novým valorizačným koeficientom, ktorý predstavuje 60 % priemernej mesačnej nominálnej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR zverejnenej Štatistickým úradom SR za kalendárny rok, ktorý dva roky predchádza kalendárnemu roku, na ktorý sa určuje suma mesačnej minimálnej mzdy. Doposiaľ zákon určoval valorizačný mechanizmus v podobe minimálneho zvýšenia vo výške súčinu platnej mesačnej minimálnej mzdy a indexu medziročného rastu priemernej mesačnej nominálnej mzdy zamestnanca, ktorý však bol za posledné roky vždy nahradený návrhom Ministerstva práce SR.

Zmena vychádza z nariadenia vlády SR č. 324/2019 Z. z., ktorým sa ustanovuje suma minimálnej mzdy na rok 2020, ako aj z novely č. 375/2019 Z. z., zákona č. 663/2007 Z. z. o minimálnej mzde.

2. Nový druh daňovej exekúcie – zadržaním vodičského preukazu

K spôsobom vykonávania daňovej exekúcie pribudne od nového roka aj zadržanie vodičského preukazu. Vykonať daňovú exekúciu týmto spôsobom bude možné len u toho daňového dlžníka, ktorého príjmy nie sú priamo podmienené držbou vodičského preukazu (teda ak nejde o profesionálnych vodičov). V prípade daňového subjektu, ktorý používa auto ako dopravný prostriedok na cestu do práce, sa však auto nepovažuje za primárnu podmienku na výkon jeho povolania a tento spôsob exekúcie bude možný.

Daňový exekučný príkaz na zadržanie vodičského preukazu správca dane doručí daňovému dlžníkovi a orgánu Policajného zboru príslušnému podľa miesta pobytu daňového dlžníka, ktorý príkaz vykonáva. Opatrenie má mať predovšetkým preventívny charakter a v prípade výkonu daňovej exekúcie dochádza k inšpirovaniu sa z už účinného výkonu exekúcie týmto spôsobom pre neplnenie výživného stanoveného súdnym rozhodnutím. Takéto zadržanie má rovnaký právny účinok ako akékoľvek iné zadržanie vodičského preukazu políciou a preto šoférovanie v čase zadržania vodičského preukazu na základe daňovej exekúcie sa rovnako považuje za závažný priestupok, za ktorý môže vodič dostať pokutu od 300 až do 1 300 eur a zákaz činnosti od jedného roka do piatich rokov.

Zmena vychádza z novely č. 369/2019 Z. z. zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok).

3. Povinnosť prevádzkovateľa zariadenia spoločného stravovania poskytnúť spotrebiteľovi informáciu o krajine pôvodu mäsa

Ide o jednu z dvoch zmien v rámci tohto článku, na ktorej účinnosť predkladateľ odmietol počkať na začiatok roka a stanovil ju na 14. decembra 2019. Ustanovuje povinnosť každému stravovaciemu a reštauračnému zariadeniu uvádzať pôvod mäsa, z ktorého pripravuje jedlá, a to zverejnením tejto informácie v písomnej forme a na dobre viditeľnom mieste.

Ministerstvo pôdohospodárstva SR má k tejto povinnosti vydať všeobecný záväzný predpis, akým spôsobom majú reštaurácie informovať zákazníka o pôvode mäsa. Do momentu nadobudnutia účinnosti zmeny, t. j. do 14.12.2019 k tomu však nedošlo, čo môže spôsobovať právnu neistotu na strane povinných subjektov, nakoľko vymedzenie povinnosti v zákone jednou vetou je veľmi všeobecné a nejasné. Na portáli Slo-lex však zverejnilo Ministerstvo pôdohospodárstva SR predbežnú informáciu [k príprave vyhlášky, ktorou sa zrušuje súčasná vyhláška o požiadavkách na označovanie potravín](#), ako aj predbežnú informáciu k príprave [vyhlášky k označovaniu hovädzieho mäsa a výrobkov z neho](#) a k obom materiálom sa budú môcť vyjadriť podnikatelia v procese konzultácií a vzniesť svoje pripomienky aj v procese MPK. Celkovo táto zmena predstavuje harmonizáciu s právom EÚ, zatiaľ v tejto minimalistickej verzii nejde o prípad gold-platingu, t. j. presahu minimálnych požiadaviek ustanovených v nariadení Komisie. Podľa zákona o potravinách hrozí za výrobu, balenie alebo umiestňovanie na trh potravín nesprávne označených alebo neoznačených pokuta od 100 do 100 000 eur.

Zmena vychádza z novely č. 303/2019 Z. z. zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách.

4. Širšie právomoci kontrolného orgánu pri daňovej kontrole

Novela daňového poriadku prináša viacero zmien, väčšina ktorých má za cieľ znížiť administratívu na strane podnikateľov, avšak jednou z tých, ktoré podnikatelia významne pocítia v negatívnom slova zmysle je rozšírenie právomocí kontrolného orgánu pri výkone kontroly. Ak totiž daňový úrad v priebehu daňovej kontroly zistí skutočnosti odôvodňujúce vykonanie daňovej kontroly aj ohľadom povinností vyplývajúcich z iných predpisov, ktoré neboli uvedené v zápisnici o začatí daňovej kontroly alebo v oznámení o daňovej kontrole, môže výkon daňovej kontroly rozšíriť aj o kontrolu dodržiavania ustanovení iných predpisov, a to napr. zákona o účtovníctve, pričom o rozšírení daňovej kontroly bude daňový subjekt upovedomený.

Zmena vychádza z novely č. 369/2019 Z. z. zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok).

5. Povinnosť vlastníka budovy vybaviť ju nabíjacími stanicami pre elektromobily

S účinnosťou od 10.3.2020 sa za účelom podpory elektromobility a transpozície smernice EÚ zavádza povinnosť inštalácie nabíjaciach staníc elektromobilov či prípravy na ne v bytových i nebytových budovách v závislosti od rôznych parametrov.

Nové nebytové budovy a významne obnovované existujúce nebytové budovy s viac ako 10 parkovacími miestami musia mať najmenej jednu nabíjaciu stanicu elektromobilov a infraštruktúru vedenia, najmä rozvody pre elektrické káble, na najmenej jednom z piatich parkovacích miest s cieľom zabezpečiť neskoršiu inštaláciu nabíjaciach staníc

pre elektromobily. Každá nebytová budova (t. j. aj staré) s viac ako 20 parkovacími miestami musí mať od 1. januára 2025 najmenej jednu nabíjajúcu stanicu elektromobilov.

Nové bytové budovy a významne obnovované existujúce bytové budovy s viac ako desiatimi parkovacími miestami musia mať infraštruktúru vedenia, najmä rozvody pre elektrické káble, pre každé parkovacie miesto s cieľom umožniť neskoršiu inštaláciu nabíjajúcich staníc elektromobilov.

Výnimku z povinnosti predstavujú budovy, pri ktorých žiadosť o stavebné povolenie alebo žiadosť o povolenie zmeny stavby bola podaná do 10. marca 2021 a významne obnovované existujúce budovy, ak náklady na nabíjacie stanice a infraštruktúru vedenia presahujú 7 % celkových nákladov významnej obnovy budovy.

Poslanecký návrh, ktorý mal v úmysle od tejto povinnosti odbremeniť malé a stredné podniky, nebol schválený. Podľa predkladateľa pri nebytovej budove sa budú investičné náklady pohybovať v sume cca 4 000 eur pri inštalácii jednej nabíjajúcej stanice (s výkonom od 3,5 – 22 kW, s počtom dvoch konektorov). V súčasnosti je na Slovensku približne 250 nabíjajúcich staníc.

Zmena vychádza z novely č. 378/2019 Z. z. zákona č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov.

6. Zastavenie starých exekúcií bude stáť veriteľa 35 eur

Nový zákon určuje pravidlá pre ukončenie exekúcií začatých pred 1.4.2017, tzv. starých exekúcií. Podľa údajov Štatistického úradu SR je na Slovensku aktívnych viac ako 3 milióny exekúcií, pričom väčšina z nich pochádza práve spred uvedeného dátumu a práve od nich má nová právna úprava za cieľ odbremeniť súdy (cca 2,6 mil. exekúcií, v ktorých nedochádza k zexekvovaniu majetku povinného a ani k zastaveniu exekúcie napriek jeho nemajetnosti). Predkladateľ síce poukazuje na skutočnosť, že sa len zosúladuje stav starých exekúcií s novými exekúciami, pri ktorých v súčasnosti platia pravidlá pre ukončovanie exekúcií za predpokladu, ak nedôjde k vymoženiu pohľadávky v zákonom určených lehotách (od 1.4.2017 - 5 rokov FO, 2,5 roku PO), avšak z pohľadu veriteľa – často práve podnikateľa, to bude predstavovať konkrétne náklady.

Veriteľovi totiž vzniká povinnosť na úhradu trov konania, ktoré sú stanovené v paušálnej výške 35 eur. Ide o priamy finančný náklad, ktorý veriteľovi vzniká v dôsledku zákonného zastavenia starých exekúcií. Zákon súčasne dáva oprávnenému veriteľovi možnosť úvahy, či je opodstatnené podať opätovný návrh na vykonanie exekúcie, avšak už podľa aktuálnych zákonných podmienok. Veriteľa to však bude stáť minimálne 16,50 eur, čo predstavuje sumu súdneho poplatku za podanie opätovného návrhu. Z tejto zmeny budú mať ošoh iba tí podnikatelia, ktorí sú na strane predmetných exekúcií dlžníkmi a tí, ktorí vykonávajú slobodné povolanie exekútora, ktorým je zo zákona garantovaná úhrada paušálnych trov vzniknutých v súvislosti s ukončením starej exekúcie, ktorú uhradí práve veriteľ.

Zmena vychádza z novoprijatého zákona č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní.

7. Týždeň dovolenky navyše pre zamestnancov starajúcich sa o dieťa

Novela navyšuje základnú výmeru dovolenky v pôvodnej dĺžke 4 týždne na 5 týždňov aj pre zamestnancov, ktorí dosiaľ nedovŕšili 33 rokov veku, ale trvalo sa starajú o dieťa. Doposiaľ sa totiž o týždeň dlhšia dovolenka týkala len zamestnancov nad 33 rokov. Týždňom dovolenky je sedem po sebe nasledujúcich dní. Kritici novely poukazujú na absenciu definície pojmu „trvalá starostlivosť o dieťa“, ktorý nie je vymedzený Zákonníkom práce, čo môže pri vzniku tak významného práva, ako je platená dovolenka za kalendárny rok, spôsobovať praktické problémy. Napr. v prípade starostlivosti o dieťa po rozvode, či striedavej starostlivosti zatiaľ nie je právny výklad známy a názory právnickej obce sa rovnako v tomto smere líšia.

Nárok na dovolenku za kalendárny rok vzniká tomu zamestnancovi, ktorého pracovný pomer u jedného zamestnávateľa trval nepretržite celý kalendárny rok a ktorý vykonával prácu na základe tohto pracovného pomeru najmenej 60 dní v kalendárnom roku. Ak zamestnanec nepracoval u zamestnávateľa celý rok a jeho pracovná zmluva trvá u tohto zamestnávateľa len časť kalendárneho roka, ale odpracoval najmenej 60 dní v kalendárnom roku, má nárok na pomernú časť dovolenky, a to za každý celý kalendárny mesiac nepretržitého trvania tohto pracovného pomeru, a to vo výške jednej dvanástiny dovolenky za kalendárny rok. U zamestnanca nad 33 rokov resp. osoby starajúcej sa o dieťa, to vychádza mesačne na cca. 2 dni.

Najdlhšiu dovolenku v Európe majú zamestnanci v Luxembursku - 34 dní, na Malte - 26 dní a v Rakúsku - 25 dní, potom nasledujú severské krajiny.

Zmena vychádza z novely č. 380/2019 Z. z. zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce.

8. Mzdové podmienky pracovníkov vysielaných na Slovensko budú zrovnoprávnené

Aj keď až s účinnosťou od polovice roka, t. j. od 30.7.2020, upravujú sa práva zahraničných pracovníkov vyslaných na Slovensko (t. j. cudzincov z 3. krajín), a to v zmysle zrovnoprávnenia s právami zamestnancov zo Slovenska v otázke nároku na minimálnu mzdu, minimálne mzdové nároky, mzdové zvýhodnenie za prácu nadčas, mzdové zvýhodnenie za prácu vo sviatok, mzdové zvýhodnenie za prácu v sobotu, mzdové zvýhodnenie za prácu v nedeľu, mzdové zvýhodnenie za nočnú prácu, mzdovú kompenzáciu za sťažený výkon práce, iné povinné zložky mzdy, náhradu mzdy za dovolenku, náhradu stravy či cestovné náhrady (podmienky tzv. tvrdého jadra).

Zahraniční zamestnanci vyslaní na Slovensko, pri ktorých doba vyslania prekročí 12 mesiacov, budú mať rovnaké práva ako zamestnanci zo Slovenska v plnom rozsahu. V prípade tejto zmeny ide o reakciu na potrebu harmonizácie slovenskej právnej úpravy s právom EÚ pri riešení hrozby tzv. sociálneho dumpingu.

Novela ustanovuje aj pravidlá počítania dĺžky vyslania a zavádza započítanie tzv. reťazenia vyslaní do doby trvania vyslania. To znamená, že ak vyslaný zamestnanec nahrádza iného vyslaného zamestnanca, ktorý vykonával tú istú pracovnú úlohu na tom istom mieste, do doby vyslania sa započítava odpracovaná doba oboch zamestnancov. Zabraňuje sa tak možnému zneužívaniu práva spočívajúcemu v skracovaní doby vyslania obchádzaním právnych predpisov (napr. ak by sa na výkone jednej pracovnej úlohy vždy po 12 mesiacoch striedali hosťujúci zamestnanci len za účelom toho, aby šlo o krátkodobé vyslanie, a teda aby sa na nich vzťahovali len podmienky tzv. tvrdého jadra).

Zmena vychádza z novely č. 307/2019 Z. z. zákona č. 301/2011 Z. z. Zákonník práce.

9. Prevádzkovatelia budú povinní hlásiť zásielky potravín z tretích krajín 24 hodín vopred

S účinnosťou už od 14.12.2019 vznikli prevádzkovateľom na úseku podnikania s potravinami viaceré povinnosti pri dovoze potravín z tretích krajín, resp. z iných členských štátov.

Prevádzkovatelia, ktorí dovážajú potraviny z tretích krajín, sú po novom povinní podať informáciu príslušnej regionálnej veterinárnej a potravinovej správe do elektronického systému štátnej veterinárnej a potravinovej správy o dovoze týchto potravín najneskôr 24 hodín pred ich dovozom. Týmto opatrením bude umožnené orgánom vykonať kontrolu potravín ešte pred ich vyskladnením.

Prevádzkovatelia, ktorí dovážajú produkty živočíšneho pôvodu a nespracované ovocie alebo nespracovanú zeleninu z iného členského štátu EÚ, sú od polovice decembra povinní podať informáciu príslušnej regionálnej veterinárnej a potravinovej správe do elektronického systému štátnej veterinárnej a potravinovej správy o dovoze týchto potravín najneskôr 24 hodín po ich prijatí.

Informácia musí obsahovať: miesto určenia dovozu alebo dodávky potraviny, krajinu pôvodu zásielky, druh dovezenej alebo dodanej potraviny, množstvo každého druhu, druh obalu alebo obalového materiálu, označenie identifikujúce dovezenú alebo dodanú potravinu.

Aj táto novela je reakciou na potrebu harmonizácie slovenského právneho poriadku s právom EÚ.

Zmena vychádza z novely č. 303/2019 Z. z. zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách.

10. Vyšší príspevok zamestnávateľa s viaczmennou prevádzkou na nájomné bývanie zamestnanca

Príspevok zamestnávateľa na bývanie zamestnanca, ktorý fungoval ešte len jeden rok, sa od januára 2020 zvyšuje na sumu 100 eur z pôvodných 60 eur. Povinnosť poskytnúť ho má zamestnávateľ, ktorého prevažujúca činnosť je výroba vykonávaná vo viaczmennej prevádzke. Zvýšenie limitu má pokryť zvýšené náklady nájmu nehnuteľností.

Suma príspevku sa určí v pomernej výške podľa počtu dní, v ktorých bolo zabezpečené ubytovanie v príslušnom kalendárnom mesiaci.

Zmena vychádza z novely č. 301/2019 Z. z. zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov.

Autorom článku je [Centrum lepšej regulácie](#), právno-analytický odbor SBA.